

Bildungs- und Beratungszentrum für Hörgeschädigte Stegen
Staatliche Schule mit Internat (HSS)

OŚRODEK KSZTAŁCENIA I PORADNIA SPECJALISTYCZNA DLA NIEDOSŁYSZĄCYCH STEGEN PAŃSTWOWA SZKOŁA Z INTERNATEM

W 1970 roku uruchomiono placówkę szkolną i rozpoczęto prowadzenie zajęć w Państwowej Szkole dla Niesłyszących i Słabosłyszących Stegen. Ośrodek ten znajduje się na terenie położonym u wylotu doliny Dreisamu, niedaleko Fryburga Bryzgowijskiego (Freiburg im Breisgau). Dawne szkoły dla niesłyszących w Waldshut i dla słabosłyszących w Waldkirch, jako że nie dysponowały wystarczająco dużą liczbą pomieszczeń, zostały tutaj połączone w jeden ośrodek szkolny.

Współcześnie do tej ponadregionalnej szkoły dla niedosłyszących uczęszcza 350 uczennic oraz uczniów z uszkodzonym narządem słuchu. Tworzą oni 43 klasy szkolne oraz 3 grupy przedszkolne. Liczbę tę dopełnia jeszcze dodatkowo 380 osób – dzieci i młodzież. Grupa ta otrzymuje fachowe wsparcie, porady oraz opiekę pedagogiczną w ramach inicjatyw (Frühforderung) prowadzonych w domach rodzinnych oraz w naszym przedszkolu, a także poprzez szkoły już w miejscu zamieszkania.

Obok programu opieki nad niedosłyszącymi w ich miejscu zamieszkania funkcjonują także regionalne placówki – filie naszego ośrodka w postaci dziewięciu klas oraz towarzyszących im poradni specjalistycznych w następujących regionach: **Hegau-Bodensee** – w szkołach dla niesłyszących w Singen-Bohlingen, Überlingen am Ried i Rielasingen; **Hochrhein** – w szkole dla niesłyszących w Oberlauchingen; **Oberrhein** – w szkole w Weil am Rhein; **Ortenau** – w Realschule w Lahr. W **Singen** istnieje ponadto poradnia pedagogiczno-audiologiczna dla dzieci i młodzieży z uszkodzonym narządem słuchu.

Prawie 50% dzieci i młodzieży, która z powodu zbyt dużej odległości nie może codziennie dojeżdżać do szkoły, przebywa od poniedziałku do piątku w szkolnym internacie. **Zasięg** naszej instytucji (biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania naszych uczniów ze szkoły podstawowej i Realschule) obejmuje teren od Jeziora Bodeńskiego do granicy z Francją i od granicy ze Szwajcarią aż do północnej Badenii. Uczniowie uczęszczający do naszej Realschule pochodzą z obwodów administracyjnych Fryburg i Karlsruhe, natomiast gimnazjaliści przyjeżdżają z całego terenu Niemiec oraz z terenów niemieckojęzycznej zagranicy, przede wszystkim z sąsiedniej Szwajcarii.

KSZTAŁCENIE

W naszej szkole posługujemy się przede wszystkim *językiem mówionym*. Dlatego też *punktem odniesienia* dla naszego programu jest *program nauczania dla szkół ogólnokształcących*. Dzieci uczą się u nas w niewielkich grupach (do 10 uczniów), co wspomaga poszerzanie zarówno aktywnego, jak i biernego słownictwa oraz utrwalanie struktur komunikacyjnych. Klasy tworzone są na podstawie stopnia rozwoju mowy.

Wspomaganie niedosłyszących dzieci i młodzieży nie polega tylko na braniu pod uwagę celów i zawartości programów nauczania. Jest to skoordynowane, pedagogicznie i terapeutycznie zorientowane wspieranie całej osobowości z uwzględnieniem środowiska ucznia. W procesie tym biorą udział wszystkie znaczące dla dziecka osoby.

Język mówiony uzupełniany jest językiem migowym tylko w tych klasach, w których jest to konieczne ze względów komunikacyjnych. Dysponujemy nauczycielami – tłumaczami języka migowego.

Mając na uwadze skuteczną integrację społeczną i zawodową staramy się wykształcić u niedosłyszących dzieci i młodzieży taką kompetencję językową, która pozwoli im podolać wyzwaniom dnia codziennego. W osiągnięciu tego celu pomocne są następujące zasady pedagogiki specjalnej:

- prowadzenie zajęć z wykorzystaniem technicznych pomocy słuchowych;
- stosowanie różnorodnych pomocy naukowych;
- wprowadzanie krótkich, powtarzających się sekwencji;
- zróżnicowane powtórki ze zwróceniem uwagi na znaczenie;
- zwiększone stosowanie środków wizualnych w programach nauczania;
- automatyczne uczenie się;
- wewnętrzne zróżnicowanie.

Podstawą są dla nas indywidualne, omówione każdorazowo z rodzicami plany nauczania (*Förderpläne*).

Głównym punktem naszych starań jest wspomaganie rozwoju osobowości i kompetencji socjalnych uczniów.

PRZEDSZKOLE

Nasze **przedszkole** opiekuje się tylko tymi niedosłyszącymi dziećmi, które nie mogą uczęszczać do podobnych ośrodków w swoim miejscu zamieszkania. Aż do momentu pójścia do szkoły dzieci podzielone są tutaj na małe grupy. Dzięki odpowiednim propozycjom pedagogicznym mają one możliwość uczenia się optymalnego wykorzystywania swoich możliwości słuchowych, rozwijania mowy, zbierania socjalnego doświadczenia oraz wykształcenia poczucia przynależności do wspólnoty. Dzieci odkrywają i wypróbowują przy tym swoje mocniejsze i słabsze strony, uczą się także zasad funkcjonowania w określonym środowisku.

SZKOŁA

Nasz ośrodek szkolny dzieli się na **szkołę podstawową** (klasy 1-4/5), **Hauptschule** (klasy 5-9/10), **Realschule** (klasy 5-10) i **gimnazjum** (klasy 7-13).

SZKOŁA PODSTAWOWA

W szkole podstawowej, gdzie nauka odbywa się w małych grupach, wspierane są indywidualnie następujące umiejętności dziecka:

- ćwiczenie umiejętności słyszenia;
- optymalizacja technik słuchania poprzez codzienne ćwiczenia;
- trenowanie umiejętności wzrokowego spostrzegania;
- poprawianie artykulacji;
- strukturyzowanie i rozbudowywanie umiejętności językowych;
- usprawnianie komunikacji poprzez zajęcia, których tematyka bliska jest codziennym doświadczeniom;
- uczenie się poprzez działanie.

Podczas „aktywnych przerw” w zajęciach lekcyjnych dzieci mają okazję nie tylko nieco odpocząć. Mogą także rozwijać własną fantazję poprzez zabawę i ruch, ćwicząc przy tym zachowanie w grupie i zgodne rozwiązywanie konfliktów.

Dzięki nauce odpowiedniego obchodzenia się z przedmiotami oraz wczesnemu, bo już od pierwszej klasy wprowadzanemu nauczaniu języka angielskiego możliwe jest przekazanie

dzieciom podstawowego doświadczenia językowego i wiedzy o środowisku. Na tej podstawie oparta jest nauka na kolejnym etapie kształcenia w Hauptschule i Realschule.

HAUPTSCHULE i REALSCHULE

Wiedzę nabytą w szkole podstawowej dopełniają zajęcia prowadzone w Hauptschule lub Realschule. Uczniowie są w dalszym ciągu podzieleni na małe grupy zgodnie z ich indywidualnymi zdolnościami. Kształcenie w wymienionych szkołach zamyka centralny państwowy egzamin – odpowiednio *Hauptschulabschlussprüfung* lub *Realabschlussprüfung*.

GIMNAZJUM

Gimnazjum daje uczniom możliwość kontynuowania nauki już od 7 klasy (tzw. **Aufbaugymnasium**). Jest ono otwarte także dla tych, którzy uzyskali już świadectwo dojrzałości w Realschule, ale chcą zdawać maturę uprawniającą do studiowania na wyższych uczelniach. Dla nich przeznaczony jest tzw. **Gymnasiale Oberstufe** – od 11 klasy. Celem jest tutaj wspomaganie rozwoju uczniów nie tylko poprzez przekazywanie im wiedzy, ale także przez przygotowywanie ich do samodzielnej nauki po to, by mogli podołać wyzwaniom stawianym na późniejszym etapie kształcenia i w pracy zawodowej. Matura przeprowadzana jest na takich samych zasadach jak w innych szkołach w Badenii – Wirtembergii. Część pisemna matury jest taka sama jak w innych gimnazjach. W niektórych zajęciach w klasach 12 i 13 biorą udział także uczniowie z sąsiedniego gimnazjum.

PRZYGOTOWANIE DO ZAWODU

Przygotowanie do wykonywania zawodu jest ważną częścią zajęć szkolnych. Poprzez udział w spotkaniach informacyjnych w centrum doradztwa zawodowego jak również różnorakie praktyki uczniowie mają możliwość poznania wielu zawodów. Obok zajęć w szkole oferujemy naszym uczniom także możliwość podjęcia próbnej pracy. W ten sposób pomagamy im w podejmowaniu decyzji dotyczących ich przyszłej drogi zawodowej. Dla uczniów, którzy potrzebują szczególnego wsparcia w nauce, tworzymy niewielkie grupy (tzw. Fördergruppen), gdzie program nauczania dostosowuje się do ich indywidualnych możliwości poznawczych.

SZKOŁA CAŁODZIENNA

Nasz ośrodek funkcjonuje jako szkoła całodzienna, dlatego też obok zajęć lekcyjnych istnieją tzw. **Tagesfördergruppen** dla dzieci ze szkoły podstawowej, **eksternat** dla uczniów Hauptschule i Realschule, a także **internat**, gdzie realizowany jest program uzupełniający w stosunku do zajęć szkolnych. Obok pracy ukierunkowanej na wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży niedosłyszącej (m.in. objaśnianie lekcji i pomoc w odrabianiu zadań domowych) oferowane są przede wszystkim liczne zajęcia o charakterze praktycznym, technicznym, sportowym oraz z zakresu ochrony środowiska. W każdym z tych projektów biorą udział niewielkie grupy robocze. Ofertę dopełniają różnorodne warsztaty kreatywności, warsztat rowerowy, opieka nad zwierzętami, zorganizowane spotkania uczniów oraz dyskoteki. Najważniejszym celem jest przy tym kształcenie samodzielności i odpowiedzialności. Szczególną wagę przywiązujemy do intensywnej współpracy z rodzicami. Dzięki sąsiedowaniu szkoły z internatem możliwa jest także bieżąca wymiana informacji i ścisła współpraca pomiędzy nauczycielami i wychowawcami.

WSPÓŁPRACA

Kooperacja z lokalnymi szkołami i stowarzyszeniami otwiera przed uczniami wielorakie możliwości w zakresie sportu, geografii, sztuk plastycznych, techniki komputerowej jak również dziedzin sportowych takich jak kajakarstwo, judo, pływanie, taniec, tenis stołowy, badminton, koszykówka, piłka nożna i biegi narciarskie. Organizowanie wspólnych przedsięwzięć ze szkołami ogólnokształcącymi uzupełnia wymienione środki i wspiera *integrację* społeczną.

DORADZTWO

Do naszego ośrodka należą **poradnie specjalistyczne** w Stegen i Singen, w skład których wchodzi: audiologia pedagogiczna, testowanie słuchu i mowy, diagnostyka mająca na celu ustalenie stopnia rozwoju dziecka oraz poradnia dla rodziców. Istotne pole stanowią także wizyty w domu upośledzonego dziecka (tzw. **Frühforderung**), spotkania informacyjne dla rodziców oraz specyficzne środki wspomaganie.

Środkami wspierającymi działania ambulatoryjne są tzw. **Eltern-Kind-Gruppen** działające w Stegen i Singen. Są to jedno- lub kilkudniowe intensywne kursy dla niedosłyszących dzieci i ich rodziców, również dla rodziców z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Szczególne znaczenie ma dla nas **specjalistyczna pedagogiczna opieka nad niedosłyszącymi uczniami uczęszczającymi do regularnych szkół**. Obejmuje ona poradnię dla nauczycieli i rodziców, doradztwo dotyczące kształtowania zajęć lekcyjnych w postaci zaleceń dydaktycznych i metodycznych oraz wskazówek co do wystroju i wyposażenia pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia, a także planowanie dalszej kariery szkolnej niedosłyszących dzieci.

CENTRUM TECHNICZNE

To przyłączone do naszego ośrodka ponadregionalne centrum oferuje różnorakie możliwości mające na celu upowszechnienie wiedzy o najnowszych technologiach wspomagających osoby z upośledzeniem narządu słuchu i mowy. Obejmuje ono między innymi wypróbowywanie najnowszej aparatury, stosowanie indywidualnych rozwiązań w zakresie akustyki słuchowej, przygotowywanie materiałów nauczania zarówno dla niedosłyszących uczniów jak i dla pracujących z nimi nauczycieli oraz platformę e-learningową. Tą drogą otrzymują uczniowie podstawowe wiadomości z zakresu multimediiów. Obok korzystania z komputera w celu wyszukiwania informacji w Internecie oraz stosowania odpowiednich programów służących do nauki – już w szkole podstawowej – niedosłyszące dzieci i młodzież uczą się obchodzić z tymi technologiami.

Do dyspozycji uczniów są najnowsze urządzenia znajdujące się w szkole i w internacie oraz nowoczesnie wyposażone pomieszczenia szkolne.

OPIEKA MEDYCZNA

Co tydzień odbywają się badania laryngologiczne oraz kontrole aparatów słuchowych, które są na nowo dopasowywane, sprawdzane i naprawiane. Dzieciom uczącym się w naszym ośrodku oferujemy także opiekę dentystyczną, ortodontyczną oraz lekarską. Ścisła współpraca

z innymi lekarzami oraz ciągła fachowa wymiana z Cochlear-Implant-Centrum – oddziałem freiburskiej kliniki – zapewniają taką opiekę medyczną, która pozwala nam nawet na przyjmowanie dzieci z dodatkowymi trudnościami.

Obok indywidualnego wspierania rozwoju mowy przez naszych nauczycieli także logopedzi przeprowadzają osobną terapię, jeśli została ona zalecona przez lekarza. Zapewniamy także fachową gimnastykę korekcyjną i ergoterapię. Nasi specjaliści podejmują się także przeprowadzania psychoterapii.

PERSONEL

Nasze centrum zatrudnia:

- nauczycieli specjalizujących się w pedagogice ukierunkowanej na nauczanie niesłyszących, niedosłyszących oraz osoby z upośledzeniem mowy;
- nauczycieli uczących w Realschule;
- nauczycieli uczących w gimnazjum;
- nauczycieli wychowania fizycznego, zajęć praktyczno-technicznych i sztuki;
- dyplomowanych psychologów;
- dyplomowanych pedagogów;
- wychowawczynie i wychowawców;
- pedagogów-terapeutów;
- pielęgniarki dziecięce;
- techników;
- pracowników administracji;
- pracowników gastronomii i innych.

Dalsze informacje dotyczące naszego ośrodka znajdziecie Państwo na naszej stronie internetowej lub uzyskacie bezpośrednio w naszej placówce:

Bildungs- und Beratungszentrum
für Hörgeschädigte
Erwin-Kern-Straße 1-3
79252 Stegen
Tel.: 07661/3990
Fax.: 07661/399200
Internet: www.bbzstegen.de
E-Mail: kontakt@bbzstegen.de